

HØRING – RAMMER FOR KIRKELIG UNDERVISNING OG LÆRING

Takk for muligheten til å sende inn innspill til høringen om rammeplaner for kirkelig undervisning og læring.

Generelle innspill:

Her er våre generelle innspill til høringen og det videre arbeidet:

Norske kirkeakademier mener rammeplanene som nå er sendt på høring gir et godt grunnlag for å realisere folkekirkens undervisningsoppdrag overfor ulike deler av befolkningen.

Det er et stort dilemma knyttet til utformingen av slike planer, ikke minst sammenliknet med skolens læreplaner: I skolen bygger læreplanene på den forutsetningen at en gruppe elever er til stede et visst antall timer. Det gjør det mulig å tenke innhold og progresjon på en helt annen måte enn i rammeplaner for Den norske kirke, der noen vil være til stede på et fåtall av samlingene, mens andre vil være til stede på de fleste.

(Unntaket fra dette er selvsagt konfirmasjonstiden, der konfirmantene faktisk deltar på et visst antall samlinger, noe som gjør det mulig å tenke innhold på en annen måte.)

Det ligger jo i begrepet *kjernestoff* en forventning om at dette er noe alle skal få med seg. Men i motsetning til skolen vil dette kunne gi urealistiske forventninger: Kirken kan ikke regne med at alle dømte får med seg et kjernestoff, når noen av dem deltar på kun noen få samlinger. Likevel må en kirkelig plan definere et innhold i kirkens undervisning og læring. Norske kirkeakademier mener at rammeplanene, inkludert de veiledende listene er en fornuftig måte å gjøre det på. Listene for bibeltekst, salmer og praksisformer vil trolig kunne fungere godt, både som veiledning og inspirasjon.

Dessuten: rammeplanene må følges av materiell som kan brukes i hjemmene, av foreldre og faddere: Det må lages bøker med bibelfortellinger, kulturstoff og salmer og dette må gjøres tilgjengelig i bokhandler osv.

Det må det arbeides strategisk med i Den norske kirke.

Menighetene i Den norske kirke er svært forskjellige, når det gjelder medlemstall, ressurser, tradisjoner, antall og andel teltakere osv. Disse kontekstuelle utfordringene

må speiles i rammeplanene, slik at menighetene kan tilpasse dem sine forhold og rammer.

Samlet gir planen både konkretisering og tilstrekkelig retning på hvordan læring i kirken kan se ut. Ikke minst gir den veiledende listen over bibeltekster et bredt tilfang av tekster, som gir et godt grunnlag for å forstå mangfoldet i kristendommens hellige tekster.

Norske kirkeakademier mener at rammeplanen må følges av konkrete ressurser og opplegg som kirkelig ansatte kan ta i bruk. Dette bør være både kurs, digitale og trykte ressurser. For eksempel vil det være behov for ulike veiledninger om hvordan man kan arbeide med bibelstoffet.

Denne høringsuttalelsen konsentrerer seg om innholdssiden av rammeplanene og vil være særlig opptatt av innhold knyttet til kunst og kultur, kirkebygg og kirkerom.

Kirkemøtet vedtok i 2018 (KM 11/18): *Kirkemøtet ser arbeid med kunst og kultur som et kjerneområde som åpner troens rom gjennom et mangfold av uttrykk. Dette arbeidet må ivaretas i plan- og budsjettarbeid på alle nivåer i kirken.*

Norske kirkeakademier mener at rammeplanene et stykke på vei ivaretar områder som kunst og kultur, kirkebygg og kirkerom. Men det er saklige og faglige grunner til at disse områdene bør få enda større rom i rammeplanene.

I kirkene kan barn, unge og få oppleve musikk av høy kvalitet. Det er, særlig gjennom kirkemusikerne, høy musikalsk kompetanse over hele landet. Dette gir svært mange muligheter, både til kunstopplevelser, kulturkunnskap og å utøve tro gjennom musikk og sang.

Det synges mye mindre i samfunnet enn for 50 år siden. I samfunnet som helhet er det stadig mindre fellessang. Det er noen få «sangbærende» arenaer igjen i samfunnet, som arbeiderbevegelsen, folkehøgskolene og fotballen – og ikke minst kirken.

Når barn og unge synger sammen, lærer de å løfte i flokk. De lærer å skape noe sammen, å tilpasse seg til hverandre og å formidle noe sammen. Å synge salmer sammen, bygger fellesskap. Ved å synge salmer lærer man tekster og musikk, og dermed kulturhistorie. Når det synges så lite i skolen som det gjøres i dag, gir det faktisk kirken både et økt ansvar, men ikke minst store muligheter. Dersom fellessang blir et viktig område i Den norske kirkes undervisning og læring, kan dette faktisk bidra til at flere søker seg til kirken – nettopp fordi det synges der.

Også kirkens visuelle kunst (eller kunst i kirken) har stor betydning, og fortjener stor plass i kirkelig undervisning og læring.

Norske kirkeakademier ber kirkerådet vurdere begrepet *tolkningskompetanse* i rammeplanene. Dette kan bli et instrumentelt begrep, eller uttrykk for en instrumentalisert læring.

Kirkene er den bygningstype i Norge som har betydd mest for norsk kulturhistorie. Kirken var den viktigste møteplassen i bygda i hundrevis av år. Kirkebygg og kirkerom kan inneholde kunst, arkitektur og stilartsepoker fra ulike århundrer. Barn og unge kan lære å tolke symboler som preger litteratur, kunst og dagligtale.

Kirkebygget er ofte kulturminner og lokalsamfunnets eldste og mest sentrale historiske bygg. Det er ofte slik at hele bygda opplever å eie kirken. Kirkene danner rammen rundt store nasjonale og lokale markeringer og kriser. Det fysiske rommet innbyr til stillhet, undring og store livsspørsmål. Barn og unge lærer om markering av fødsel, kjærlighet og død. Kirkebygg, kirkerom og kirkegård er et veldig godt utgangspunkt for formidling, læring og engasjement, og utgjør et stort mulighetsrom – bokstavelig talt – for å lære om kirke og tro. Kirkene speiler også verdier som har formet samfunnet og forhold mellom mennesker. Mange gamle kirker inneholder altertavler, veggmalerier, tekstiler eller annen kunst som viser bibelens fortellinger og som kan danne utgangspunkt for spennende fortellinger. Kort sagt: Kirkene og deres kunst og interiør er et skattkammer for kirkelig undervisning og læring.

Det er to hovedgrunner til dette:

Den ene er at dette stoffet er viktig og interessant i seg selv. Kirkene kalles ofte tro hugd i stein eller tre, og kirkebygget og kirkerommet er en nesten uuttømmelig kilde når det kommer til kirkelig undervisning og læring – for alle aldersgrupper.

Den andre grunnen er mer strategisk: Med det nye kirkebevaringsprogrammet, og ressursene som brukes til istandsetting av kirkene og ikke minst formidlingssiden av dette, vil det i samfunnet være økt oppmerksomhet om kirkebyggene og deres historie og betydning. Dette utgjør en stor mulighet for økt oppmerksomhet, og bør derfor prioriteres sterkere i mange sammenhenger, inklusive kirkelig undervisning og læring. Da er det hensiktsmessig og strategisk viktig å speile dette i rammeplanene og i kirkens undervisningspraksis.

Konkrete forslag (*tillegg og endringer i kursiv*):

Aldersgruppen 0-5:

Kirkens kultur og tradisjon:

- utforske og bli trygg i *kirkebygget og kirkerommet*.
- observere og samtale om kirkekunst og kunst med kristne motiver, og *høre fortellingene fra Bibelen eller kristendommens historie som motivene viser*

Aldersgruppen 6-12:

Kirkens kultur og tradisjon:

- utforske *kirkerommet*, kirkebygningen og kirkegården, også i et historisk perspektiv og *med vekt kunsten i rommet*
- *bli kjent med kunst og utsmykning i kirken: malerier, tekstiler, relieff og skulptur.* (Nytt strekpunkt)

Konfirmasjonstiden:

Kirkens kultur og tradisjon:

- gjøre seg kjent med lokale kirkebygg, deres *interiør, kunst* og historie.
- lete etter og reflektere over sammenhenger mellom *lokale kirkebygg*, lokal kirkehistorie og nasjonale og globale utviklingstrekk i kirke og samfunn, for eksempel med tanke på kristningstid, lovverk, reformasjon, lekmannsbevegelse, nasjonsbygging og fornorskning, velferdssamfunn og byutvikling.

Aldersgruppen 13-19:

Kirkens kultur og tradisjon:

- *utforske kirkekunstens rolle som bærer av kultur, tradisjoner og liturgi. (Nytt strekpunkt)*
- *bli kjent med kirkebygg i lokalsamfunnet, deres kunst, historie og betydning. (Nytt strekpunkt)*

Unge voksne:

Kirkens kultur og tradisjon:

- *bli kjent med kirkebygg i lokalsamfunnet, deres kunst, historie og betydning. (Nytt strekpunkt)*

Voksne:

Kirkens kultur og tradisjon:

- *bli seg bevisst kirkebygg i lokalsamfunnet, deres kunst, historie og betydning. (Nytt strekpunkt)*